

ЗАКОН УКРАЇНИ Про залізничний транспорт України

Цей Закон визначає правові, організаційні та соціально-економічні засади функціонування залізничного транспорту України.

Глава 1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення основних термінів

У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

безпека руху залізничного транспорту – стан процесу (системи) руху залізничного рухомого складу, самого залізничного рухомого складу та об'єктів залізничної інфраструктури під час їх експлуатації, при якому ризик виникнення залізничних транспортних подій та їх наслідків не перевищує граничнодопустимого рівня, а також забезпечується захищеність життя і здоров'я громадян, навколишнього природного середовища, майна фізичних або юридичних осіб від наслідків таких подій (далі – безпека руху);

вантаж – майно (у тому числі вироби, предмети, корисні копалини, матеріали, сировина, відходи виробництва та споживання), прийняте у встановленому порядку для перевезення у вантажних вагонах, контейнерах, а також порожні вагони, контейнери та інший залізничний рухомий склад, що не належить перевізнику та прийнятий для перевезення;

вантажовідправник (відправник) – фізична чи юридична особа, яка за договором перевезення виступає від власного імені або від імені власника вантажу, багажу, вантажобагажу та вказана у перевізному документі;

вантажоодержувач (одержувач) – фізична чи юридична особа, уповноважена на отримання вантажу, багажу, вантажобагажу та вказана у перевізному документі;

військові залізничні перевезення – перевезення залізничним транспортом військових підрозділів та (або) військових команд, окремих військових пасажирів та військових вантажів;

володілець залізничної колії незагального користування – фізична чи юридична особа, що має на праві власності залізничну колію незагального користування чи використовує її на підставі відповідного договору з власником.

володілець інфраструктурного комплексу залізничного транспорту незагального користування – фізична чи юридична особа, яка має інфраструктурний комплекс залізничного транспорту незагального

користування на праві власності чи використовує його на підставі відповідного договору з власником;

єдиний технологічний процес – це нормативно-технологічне забезпечення організації й управління процесом вантажних перевезень на залізничному транспорті України та організації системної технологічної взаємодії учасників перевізного процесу в забезпеченні ефективного використання ресурсів усіх елементів управління перевезеннями;

залізнична колія – комплекс інженерних споруд та облаштувань, що утворює направлену рейкову колію та призначений для руху залізничного рухомого складу;

залізничні колії загального користування – залізничні колії у межах залізничних станцій, призначені для здійснення операцій перевізного процесу на залізничному транспорті загального користування, а також залізничні колії, що з'єднують такі станції;

залізничні колії незагального користування – залізничні під'їзні колії, що примикають безпосередньо або через інші залізничні під'їзні колії до залізничних колій загального користування і призначені для обслуговування залізничним транспортом одного або кількох підприємств, організацій чи установ на умовах договору чи задоволення транспортних потреб їхніх володільців;

залізнична станція – пункт (сукупність об'єктів), що розділяє залізничні колії на перегони або блок-дільниці, забезпечує функціонування інфраструктури залізничного транспорту загального користування чи інфраструктурного комплексу залізничного транспорту незагального користування, має колійний розвиток, що дозволяє виконувати операції з приймання, відправлення, схрещення і обгону поїздів, операції з обслуговування пасажирів та приймання, видачі, навантаження, вивантаження вантажів, багажу, вантажобагажу, а за наявності розвинених колійних пристроїв – виконувати маневрові роботи з розформування та формування поїздів і технічні операції з поїздами, а також підготовку залізничного рухомого складу, контейнерів до перевезення;

залізнична транспортна подія – подія, що трапилася на залізничному транспорті, у тому числі дорожньо-транспортна пригода на залізничному переїзді, та призвела до загибелі або травмування людей, пошкодження технічних засобів, вантажу, об'єктів залізничного транспорту, дезорганізації руху чи завдали шкоди довкіллю (далі – подія);

залізничний рухомий склад – тяговий залізничний рухомий склад, вантажні, пасажирські та багажні вагони, призначені для здійснення перевезень пасажирів, вантажів, багажу, вантажобагажу і функціонування залізничного транспорту;

залізничний транспорт – складова частина єдиної транспортної системи України, яка складається із залізничного транспорту загального користування та залізничного транспорту незагального користування;

залізничний транспорт загального користування – виробничо-технологічний комплекс, що включає інфраструктуру залізничного транспорту

загального користування, залізничний рухомий склад, інше майно, а також підприємства залізничного транспорту, що забезпечують потреби держави, фізичних та юридичних осіб у перевезеннях залізничним транспортом на умовах публічного договору та виконання інших робіт (послуг), пов'язаних із такими перевезеннями;

залізничний транспорт незагального користування – сукупність залізничних колій та інфраструктурних комплексів залізничного транспорту незагального користування, що забезпечують потреби фізичних та юридичних осіб у транспортуванні маневровим порядком рухомого складу та/або вантажу залізничними коліями незагального користування на умовах договорів (чи задоволення власних потреб їхніх володільців) та виконання інших робіт (послуг), пов'язаних із таким транспортуванням;

землі залізничного транспорту – землі смуг відведення під залізничним полотном та його облаштуванням, станціями з усіма будівлями і спорудами енергетичного, локомотивного, вагонного, колійного, вантажного і пасажирського господарства, сигналізації та зв'язку, водопостачання, каналізації; під захисними та укріпними насадженнями, службовими, культурно-побутовими будівлями та іншими спорудами, необхідними для забезпечення роботи залізничного транспорту;

інвестиційна програма – комплекс заходів, затверджений у встановленому порядку, для підвищення рівня надійності та забезпечення ефективної роботи залізничного транспорту загального користування, який містить зобов'язання суб'єкта господарювання у сфері залізничного транспорту щодо будівництва (нового будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту) об'єктів інфраструктури, поліпшення якості послуг, з відповідними розрахунками та обґрунтуваннями, а також зазначенням джерел фінансування та графіка виконання;

інвестиційна складова тарифу – кошти, що включаються до складу тарифів у обсязі, передбаченому для виконання затверджених у встановленому порядку інвестиційних програм та/або відшкодування інвестиційних ресурсів, залучених для фінансування затверджених у встановленому порядку інвестиційних програм (далі – інвестиційна складова);

інфраструктура залізничного транспорту – сукупність об'єктів права господарського відання та/або інших об'єктів, що призначені для забезпечення виконання усіх стадій перевізного процесу на залізничному транспорті загального користування та використовуються оператором інфраструктури залізничного транспорту загального користування на умовах, визначених цим та іншими законами (далі – інфраструктура);

інфраструктурний комплекс залізничного транспорту незагального користування – технологічний комплекс, що поєднує сукупність об'єктів залізничного транспорту незагального користування, які належать одній чи декільком особам, і призначений для обслуговування окремих користувачів послуг залізничного транспорту незагального користування на умовах договорів чи виконання робіт для власних потреб;

контактна мережа – сукупність проводів, конструкцій та обладнання, що забезпечують передачу електричної енергії від тягових підстанцій до струмоприймачів електрорухомого складу;

користувач послуг залізничного транспорту – пасажир, вантажовідправник (відправник), вантажоодержувач (одержувач) або інша фізична чи юридична особа, що користується послугами (роботами), які надаються (виконуються) підприємствами залізничного транспорту;

маневрова робота – будь які переміщення рухомого складу, зчепленого між собою та з локомотивом або з іншим тяговим рухомим складом, що проводить переміщення маневровим порядком залізничними під'їзними або коліями загального користування в межах залізничної станції з метою забезпечення виробничої діяльності фізичних або юридичних осіб;

місця загального користування – термінально-складські комплекси, склади, споруди і майданчики, залізничні колії, розташовані на території залізничних станцій, у межах смуги відведення, що належать до інфраструктури залізничного транспорту загального користування та призначені для навантаження, вивантаження, сортування, зберігання вантажу, вантажобагажу;

місця незагального користування – залізничні під'їзні колії залізничного транспорту незагального користування, а також термінально-складські комплекси, склади, споруди і майданчики на території залізничної станції, які не належать до інфраструктури залізничного транспорту загального користування або здані в оренду користувачам і на підставі договору використовуються для навантаження, вивантаження, зберігання вантажів, контейнерів;

об'єкти залізничного транспорту загального користування – об'єкти інфраструктури, залізничний рухомий склад та інше майно, що забезпечує функціонування залізничного транспорту загального користування;

об'єкти залізничного транспорту незагального користування – залізничні станції та колії незагального користування, споруди і пристрої електропостачання, лінії зв'язку, системи сигналізації, централізації і блокування, інформаційні комплекси, системи управління рухом, інші будівлі, будови, споруди, пристрої, майданчики, захисні споруди, обладнання та залізничний рухомий склад, необхідні для забезпечення перевезень залізничним транспортом незагального користування;

об'єкти права господарського відання – об'єкти інфраструктури, які передані публічному акціонерному товариству залізничного транспорту загального користування, утвореному відповідно до Закону України «Про особливості утворення публічного акціонерного товариства залізничного транспорту загального користування» (далі – ПАТ «Українська залізниця»), і які є об'єктами виключно державної власності, закріплюються за ПАТ «Українська залізниця» на праві господарського відання із внесенням такого права до його статутного капіталу;

об'єкти технологічного залізничного транспорту – розміщені на території підприємства залізничні колії та транспортні засоби незагального

користування, інше майно, що призначені для переміщення у виробничих цілях територією таких підприємств сировини, матеріалів, обладнання, засобів, продукції та відходів виробництва;

оператор інфраструктури залізничного транспорту – суб'єкт господарювання, який здійснює управління залізничною інфраструктурою (у тому числі її утримання та розвиток), планування та управління рухом поїздів та у визначеному цим Законом порядку надає послуги з доступу до інфраструктури (далі – оператор інфраструктури);

оператор залізничного рухомого складу, контейнерів – суб'єкт господарювання, який бере участь у здійсненні перевізного процесу з використанням належного йому на праві власності чи іншому праві залізничного рухомого складу (крім тягового залізничного рухомого складу), контейнерів, надає вантажовідправникам (відправникам), вантажоодержувачам (одержувачам), перевізникам та іншим суб'єктам господарювання послуги з надання цього залізничного рухомого складу, контейнерів для перевезень залізничним транспортом (далі – оператор залізничного рухомого складу);

охоронні зони – земельні ділянки та ділянки повітряного простору з особливими умовами використання, які прилягають з обох боків до смуги відведення залізничного транспорту загального і незагального користування, необхідні для забезпечення безпечної експлуатації залізничних колій, будівель, комунікацій, споруд, пристроїв, інших об'єктів залізничного транспорту, збереження їх міцності та стійкості, а також у місцях, де є небезпека зсувів, обвалів, розмивів, селів, занесення снігом та інших небезпечних впливів;

пасажир – фізична особа, що здійснює поїздки в поїзді на підставі проїзного документа (квитка) (групового, електронного проїзного документа) або перебуває з проїзним документом (квитком) на території залізничної станції, залізничного вокзалу, пасажирського зупинного пункту перед поїздкою або безпосередньо після неї;

пасажир з обмеженою мобільністю – пасажир, що має труднощі при користуванні залізничним транспортом загального користування, такі як інвалідність (включаючи фізичні (ураження опорно-рухового апарату), психічні або сенсорні (ураження зору, слуху та мови) вади), похилий вік, вагітність, діти у дитячих візках;

перевезення пасажирів та/або вантажів залізничним транспортом – перевезення вантажів або пасажирів залізничним транспортом від пункту відправлення до пункту призначення відповідно до укладеного договору.

перевезення пасажирів у приміському залізничному сполученні – перевезення пасажирів у внутрішньому залізничному сполученні на відстань до 70 км від межі міста без зазначення місць у проїзних документах (квитках) (далі – приміське сполучення);

перевезення в далекому залізничному сполученні – перевезення пасажирів, багажу та вантажобагажу між залізничними станціями в межах України за єдиним перевізним/проїзним документом на весь маршрут перевезення (далі – далеке сполучення);

перевезення в міжнародному сполученні за участю залізничного

транспорту – перевезення пасажирів, вантажів, багажу, вантажобагажу між Україною та іноземними державами, у тому числі транзитом територією України, при яких пасажирів, вантажі, багаж та вантажобагаж перетинають державний кордон України;

перевізний документ – документ, що підтверджує укладання договору на перевезення вантажу (транспортна залізнична накладна) або засвідчує укладання договору на перевезення багажу, вантажобагажу (багажна квитанція, вантажобагажна квитанція);

перевізний процес – сукупність організаційно і технологічно взаємозалежних операцій, які виконуються під час підготовки, здійснення і завершення перевезень пасажирів, вантажів, багажу і вантажобагажу залізничним транспортом;

перевізник – суб'єкт господарювання, незалежно від форм власності, діяльність якого полягає у перевезенні вантажів та/або пасажирів, багажу, вантажобагажу залізничним транспортом на умовах публічного договору з використанням належного йому тягового рухомого складу.

підприємства залізничного транспорту – суб'єкти господарювання, що виконують роботи (послуги), пов'язані з організацією та (або) здійсненням перевізного процесу, а також роботи (послуги), пов'язані з науково-технічним та науково-технологічним забезпеченням, проектуванням, будівництвом, ремонтом, утриманням та експлуатацією об'єктів залізничного транспорту загального та незагального користування, охороною цих об'єктів і вантажів;

послуги з доступу до інфраструктури залізничного транспорту загального користування – послуги з користування інфраструктурою відповідно до переліку технологічних операцій, що визначається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері залізничного транспорту, які надаються оператором інфраструктури перевізникам для здійснення перевезень чи іншим особам для здійснення діяльності, пов'язаної з перевізним процесом (далі – послуги інфраструктури);

правила обслуговування громадян залізничним транспортом – загальні умови обслуговування громадян, які здійснюють поїздки, перевозять багаж чи вантажобагаж у межах України, що затверджуються Кабінетом Міністрів України;

проїзний документ (квиток) – документ установленого зразка, що посвідчує право пасажирів на проїзд залізничним транспортом та є договором на перевезення пасажирів та його ручної поклажі;

ручна поклажа – майно пасажирів, яке перевозиться разом з ним у межах визначеної норми і за своїми розмірами може бути розташоване на місці, призначеному для його перевезення;

соціальний сегмент перевезення пасажирів – перевезення пасажирів у далекому сполученні у визначених національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, категоріях поїздів, вагонів, а також перевезення пасажирів у приміському сполученні, тарифи на які підлягають державному регулюванню відповідно до цього Закону;

сертифікат авторизації – документ, який засвідчує спроможність

оператора інфраструктури забезпечити управління та безпечну експлуатацію певної залізничної інфраструктури з встановленим рівнем граничнодопустимого ризику безпеки руху залізничного транспорту;

сертифікат безпеки – документ, який засвідчує, що перевізник спроможний забезпечити перевезення вантажів та/або пасажирів залізничним транспортом з встановленим рівнем граничнодопустимого ризику безпеки руху залізничного транспорту;

система управління безпекою руху – структурована та задокументована сукупність взаємозв'язаних та взаємодіючих елементів оператора залізничної інфраструктури, залізничного підприємства - перевізника щодо управління безпекою руху залізничного транспорту з метою встановлення політики, цілей та відповідних процесів досягнення цих цілей;

смуга відведення залізничного транспорту (далі – смуга відведення) – земельні ділянки, що використовуються чи призначені для розміщення залізничних колій загального та незагального користування, що примикають до залізничних колій загального і незагального користування, а також що використовуються чи призначені для розміщення залізничних станцій, водовідвідних і укріпних пристроїв, захисних насаджень уздовж залізничних колій, електричних та телекомунікаційних мереж, пристроїв автоматики, телемеханіки та електропостачання, виробничих та інших будівель, споруд та інших об'єктів залізничного транспорту загального і незагального користування;

спеціальні залізничні перевезення – залізничні перевезення, призначені для особливо важливих державних потреб, а також перевезення осіб, що утримуються під вартою в установах кримінально-виправної системи;

Статут залізничного транспорту України – затверджений Кабінетом Міністрів України нормативно-правовий акт, що регулює відносини, пов'язані з організацією та здійсненням перевезень пасажирів, вантажів, багажу, вантажобагажу, відносини, що виникають між перевізниками, вантажовідправниками (відправниками), вантажоодержувачами (одержувачами), оператором інфраструктури, володільцями інфраструктурних комплексів залізничного транспорту незагального користування, володільцями залізничних колій незагального користування, іншими фізичними та юридичними особами при наданні послуг залізничного транспорту загального та незагального користування, визначає їх права, обов'язки та відповідальність;

тарифні керівництва – інформаційні збірники, в яких публікуються тарифи на залізничному транспорті та правила їх застосування, переліки залізничних станцій, відстані між ними та виконувані на території залізничних станцій операції;

термінально-складський комплекс – комплекс будівель, персоналу, інженерно-технічних споруд, оснащений технологічним устаткуванням, яке дозволяє виконувати весь комплекс послуг, пов'язаних із процесом транспортування і розподілу місцевих і транзитних вантажопотоків: навантаження та вивантаження вантажів та інші роботи, у тому числі пов'язані з перевезеннями різними видами транспорту та шириною колії, господарські

роботи з вантажами, пакування, підготовку вантажу до перевезення, складування, зберігання (включаючи вантажі, що прибувають у контейнерах), сортування і формування відправок, транспортно-експедиційні, інформаційні, страхові та інші супутні послуги;

тяговий залізничний рухомий склад – локомотиви, моторвагонний та інший рухомий склад, що володіє тяговими властивостями для здійснення і забезпечення перевізного процесу на залізничному транспорті.

Стаття 2. Сфера дії Закону

Цей Закон встановлює правові основи діяльності залізничного транспорту, безпеки руху та порядок управління на залізничному транспорті.

Стаття 3. Законодавство про залізничний транспорт

1. Відносини, пов'язані з організацією, функціонуванням та експлуатацією залізничного транспорту, регулюються Конституцією України, Цивільним та Господарським кодексами України, цим Законом, законами України «Про транспорт», «Про природні монополії», «Про ціни і ціноутворення», «Про захист економічної конкуренції», «Про охорону праці» іншими законами, міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, Статутом залізничного транспорту України, Правилами обслуговування громадян залізничним транспортом, іншими нормативно-правовими актами України, що регулюють діяльність у сфері залізничного транспорту.

Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлені інші правила, ніж ті, що передбачені в цьому Законі, застосовуються правила міжнародного договору України.

2. Окремі питання роботи залізничного транспорту при перевезеннях пасажирів, вантажів, багажу та вантажобагажу в міжнародному сполученні регулюються актами міжнародних організацій у сфері залізничного транспорту, учасником яких є Україна.

Стаття 4. Основи та принципи функціонування залізничного транспорту в Україні

1. Залізничний транспорт у взаємодії з іншими видами транспорту забезпечує потреби фізичних та юридичних осіб в перевезеннях залізничним транспортом, сприяє створенню умов для розвитку економіки та забезпечення єдності економічного простору на території держави.

2. Функціонування залізничного транспорту здійснюється виходячи з наступних принципів:

доступність, безпечність та належна якість наданих послуг, у тому числі для пасажирів з обмеженою мобільністю;

стабільність роботи та динамічний розвиток;

безпеки транспортної діяльності для життя і здоров'я людини, навколишнього середовища, а також культурних цінностей;

узгодженість функціонування єдиної транспортної системи України;

поєднання інтересів держави з інтересами суб'єктів транспортної діяльності і їх взаємна відповідальність;

розвиток конкуренції та становлення розвинутого ринку послуг залізничного транспорту;

рівність суб'єктів транспортної діяльності незалежно від форм власності;

забезпечення прозорості та недискримінаційного доступу до залізничної інфраструктури всіх підприємств залізничного транспорту;

збереження державного регулювання для монопольних та соціальних сегментів залізничного транспорту та державного контролю за діяльністю підприємств залізничного транспорту незалежно від форми власності в частині забезпечення безпеки руху;

ефективне централізоване управління процесом перевезень оператором інфраструктури;

забезпечення ефективного управління майном підприємств залізничного транспорту та його розвитку задля надання повного спектру якісних та доступних послуг;

забезпечення сталого функціонування в умовах надзвичайних ситуацій та в особливий період;

збереження цілісності та забезпечення безперебійного функціонування інфраструктури.

Глава 2 ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Стаття 5. Основи державного регулювання у сфері залізничного транспорту

1. Державне регулювання у сфері залізничного транспорту здійснюється Кабінетом Міністрів України, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері залізничного транспорту, національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпеки на залізничному транспорті, іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади в межах їх повноважень з метою забезпечення:

ефективного, безпечного і якісного функціонування залізничного

транспорту, а також його комплексного розвитку;

балансу інтересів держави, користувачів послуг та підприємств залізничного транспорту;

безперервності перевізного процесу;

формування конкурентного ринку залізничних послуг;

безпеки руху та екологічної безпеки;

пожежної та техногенної безпеки;

охорони праці та промислової безпеки;

своєчасного реагування на надзвичайні ситуації, що виникають під час транспортних подій з небезпечними вантажами, та ліквідації їх наслідків;

рівноправного та недискримінаційного доступу до послуг інфраструктури залізничного транспорту усім користувачам, які зацікавлені в отриманні цих послуг;

ефективного використання об'єктів інфраструктури, що безпосередньо використовуються для забезпечення процесу перевезень.

Розвиток залізничного транспорту України здійснюється на основі державних цільових програм розвитку залізничного транспорту України на відповідний період, які затверджуються Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту.

2. До повноважень Кабінету Міністрів України щодо державного регулювання у сфері залізничного транспорту належать:

1) забезпечення провадження державної політики у сфері залізничного транспорту, спрямування та координація діяльності міністерств та інших центральних органів виконавчої влади;

2) затвердження Правил рівноправного доступу до інфраструктури залізничного транспорту;

3) визначення порядку формування та розміщення замовлення центральних та місцевих органів влади на здійснення перевезень пасажирів у соціальному сегменті залізничним транспортом;

4) інші повноваження, передбачені цим та іншими актами законодавства.

3. До повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту належать:

1) формування державної політики у сфері залізничного транспорту, безпеки на залізничному транспорті, безпеки руху та експлуатації залізничного транспорту;

2) визначення пріоритетних напрямків розвитку залізничного транспорту;

3) здійснення державної політики з питань міжнародного співробітництва у сфері залізничного транспорту;

4) координація забезпечення проведення заходів у сфері залізничного транспорту щодо виконання завдань із мобілізаційної підготовки, та задоволення потреб цивільного захисту в умовах надзвичайних ситуацій та в

особливий період;

5) виконання функції компетентного органу України у сфері перевезення небезпечних вантажів;

б) забезпечення нормативно-правового регулювання у сфері залізничного транспорту з питань, віднесених до його сфери цим та іншими законами, Статутом залізничного транспорту України;

7) затвердження інвестиційних програм;

8) затвердження Правил перевезення пасажирів, багажу, вантажобагажу залізничним транспортом України, Правил перевезення вантажів залізничним транспортом України;

9) затвердження Порядку рівноправного доступу до інфраструктури залізничного транспорту;

10) затвердження порядків ведення реєстрів перевізників, операторів залізничного рухомого складу, операторів інфраструктури, залізничних колій незагального користування;

11) укладання договору про організацію здійснення перевезень пасажирів залізничним транспортом у соціальному сегменті;

12) інші повноваження, передбачені цим та іншими актами законодавства.

4. До повноважень центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері залізничного транспорту:

1) реалізація державної політики у сфері залізничного транспорту;

2) ведення реєстрів перевізників, операторів залізничного рухомого складу, операторів інфраструктури, залізничних колій незагального користування;

3) координація виконання заходів щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій на залізничному транспорті, своєчасного реагування на такі надзвичайні ситуації та ліквідації їх наслідків;

4) погодження відкриття та закриття для експлуатації залізничних колій загального користування і залізничних станцій, розміщених на залізничних коліях загального та незагального користування, зупинних пасажирських пунктів, якщо виникає конфлікт інтересів з місцевими органами влади;

5) прийняття рішення щодо припинення виконання на залізничних коліях незагального користування, що включені до реєстру залізничних колій незагального користування, всіх чи деяких видів робіт, відкриття та закриття їх для руху поїздів і маневрових составів;

б) нагляд за рівноправним доступом до інфраструктури залізничного транспорту;

7) розгляд спірних питань між операторами інфраструктури, перевізниками та іншими учасниками ринку залізничних перевезень з питань доступу до інфраструктури залізничного транспорту;

8) інші повноваження, передбачені цим та іншими законами.

5. Національна комісія, що здійснює державне регулювання діяльності у

сфері транспорту, щодо державного регулювання у сфері залізничного транспорту здійснює:

- 1) державне регулювання цін на залізничному транспорті в межах визначених повноважень та контроль за їх дотриманням;
- 2) погодження інвестиційних програм для визначення інвестиційної складової;
- 3) затвердження Методики формування тарифів на послуги інфраструктури порядку їх встановлення та здійснення контролю за їх дотриманням;
- 4) інші повноваження, передбачені цим та іншими актами законодавства.

6. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпеки на залізничному транспорті, здійснює:

- 1) видачу, доповнення та анулювання сертифікатів авторизації та сертифікатів безпеки;
- 2) контроль функціонування впровадженої перевізником, оператором інфраструктури системи управління безпекою руху;
- 3) видачу прав на управління тяговим залізничним рухомим складом (посвідчення машиніста) у порядку визначеному центральним органом виконавчої влади що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту;
- 4) ведення реєстру залізничного рухомого складу у порядку визначеному центральним органом виконавчої влади що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту; перевірку правильності реєстрації залізничного рухомого складу та актуальності реєстру залізничного рухомого складу;
- 5) заборону експлуатації залізничного рухомого складу, який створює загрозу безпеці руху залізничного транспорту, життю та здоров'ю людей, навколишньому природному середовищу до усунення порушень вимог нормативних актів з питань безпеки руху залізничного транспорту;
- 6) тимчасове призупинення руху залізничного рухомого складу, заборону або обмеження експлуатації інфраструктури, об'єктів або інфраструктурних комплексів залізничного транспорту незагального користування при наявності загрози безпеці руху залізничного транспорту, життю та здоров'ю людей, навколишньому природному середовищу;
- 7) інші повноваження, передбачені цим та іншими актами законодавства.

Стаття 6. Особливості ліцензування на залізничному транспорті.

Ліцензування на залізничному транспорті здійснюється відповідно до Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

Ліцензуванню підлягає господарська діяльність перевізника, який здійснює перевезення пасажирів та/або вантажів залізничним рухомим складом (далі – ліцензія перевізника).

Ліцензія перевізника засвідчує спроможність перевізника займатися вказаним в ній видом підприємницької діяльності. Ліцензія перевізника, видана на здійснення залізничних перевезень, не дає права доступу до інфраструктури.

Ліцензія перевізника з дотриманням принципу рівності надається перевізнику, що надав заявку на отримання ліцензії перевізника (далі – претендент) і має добру репутацію і стабільне фінансове положення, що передбачає:

- достатність фінансових ресурсів;
- плани діяльності і керівництво;
- добра репутація попередньої діяльності;
- відповідну професійну компетентність.

Репутація претендента відповідає вимогам доброї репутації, якщо: цей претендент не визнаний неплатоспроможним;

керівні посадовці претендента не мають не погашеної або не знятої в установленому порядку судимості за вчинення умисних злочинів.

Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів та/або вантажів залізничним рухомим складом встановлюють вимоги до достатності фінансових ресурсів, планів діяльності і керівництва, доброї репутації та відповідності професійної компетенції. Для отримання ліцензії перевізник повинен відповідати вимогам ліцензійних умов.

Стаття 7. Тарифи на залізничному транспорті

1. Тарифна політика у сфері залізничного транспорту формується у відповідності з такими принципами:

- економічна обґрунтованість тарифу;
- прогнозованість тарифів;
- забезпечення розвитку конкурентного середовища у сфері пасажирських та вантажних залізничних перевезень;
- забезпечення збалансованості ринку послуг;
- забезпечення єдності структури і системи побудови тарифів на всій території України;
- гласність та відкритість процедур регулювання;
- адресність регулювання, його спрямованість на конкретний суб'єкт природної монополії;
- стимулювання підвищення якості послуг;
- орієнтація тарифів внутрішнього ринку товарів на рівень тарифів світового ринку.

2. На залізничному транспорті під час провадження господарської діяльності тарифи на роботи (послуги) визначаються за державними регульованими та вільними тарифами, а також тарифами, що визначаються відповідно до діючих міжнародних договорів України.

3. Державному регулюванню на залізничному транспорті підлягають

тарифи на послуги інфраструктури шляхом встановлення граничних цін відповідно до Закону України «Про ціни і ціноутворення».

Державні регульовані тарифи на роботи (послуги) на залізничному транспорті встановлюються на економічно обґрунтованому рівні, що забезпечує покриття економічно обґрунтованих витрат на виконання (надання) таких робіт (послуг) та отримання прибутку.

Компенсація різниці між економічно обґрунтованими та фактично встановленими тарифами операторам інфраструктури, що застосовують державні регульовані тарифи, здійснюється відповідно до законодавства.

Під час встановлення державних регульованих тарифів до складу таких тарифів обов'язково включається інвестиційна складова, яка використовується на розвиток інфраструктури відповідно до затвердженої у встановленому порядку інвестиційної програми.

Порядок розроблення, погодження та затвердження інвестиційних програм затверджується Кабінетом Міністрів України.

Механізм і Порядок розрахунку інвестиційної складової та включення її до тарифу для виконання інвестиційних програм та/або відшкодування інвестиційних ресурсів, залучених для фінансування інвестиційних програм, затверджується національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту.

4. Розрахунки за роботи (послуги) на залізничному транспорті, щодо яких не здійснюється державне регулювання тарифів, провадяться за вільними тарифами, які визначаються за домовленістю сторін у порядку, що не суперечить законодавству про захист економічної конкуренції.

5. Тарифи на послуги з перевезення пасажирів у соціальному сегменті перевезень встановлюються відповідно до умов договорів між відповідним центральним або місцевим органом влади та перевізником.

6. Тарифи на перевезення в міжнародному сполученні визначаються відповідно до законодавства, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України.

Стаття 8. Замовлення центральних та місцевих органів влади на здійснення перевезень пасажирів у соціальному сегменті залізничним транспортом.

1. Залізничні перевезення пасажирів у соціальному сегменті здійснюються за результатами розміщення замовлення центральних та місцевих органів влади відповідно до Закону України «Про здійснення державних закупівель» для задоволення пріоритетних державних потреб, з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

2. Замовлення центральних органів влади на здійснення перевезень пасажирів у соціальному сегменті залізничним транспортом на календарний рік формуються та розміщуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту, відповідно до державної програми, затвердженої Кабінетом Міністрів України та у межах коштів, передбачених Законом України «Про Державний бюджет України» на відповідний календарний рік.

Замовлення місцевих органів влади на здійснення перевезень пасажирів у соціальному сегменті залізничним транспортом на календарний рік формуються та розміщуються відповідними місцевими органами влади у межах коштів, передбачених місцевими бюджетами на відповідний календарний рік.

3. Замовлення центральних та місцевих органів влади на здійснення перевезень пасажирів у соціальному сегменті залізничним транспортом оформлюється відповідним договором. У разі невиконання умов договору або існування заборгованості за перевезення пасажирів у соціальному сегменті за три і більше місяців, перевізник має право припинити перевезення таких пасажирів.

Стаття 9. Відносини з місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування

1. Відносини підприємств залізничного транспорту з місцевими органами виконавчої влади і органами місцевого самоврядування базуються на договірній основі відповідно до законодавства України.

2. На місцеві органи виконавчої влади і органи місцевого самоврядування покладається організація виконання робіт з благоустрою привокзальних площ, спорудження та впорядкування під'їздів до залізничних станцій, пасажирських зупинних пунктів, вокзалів, з урахуванням потреб пасажирів з обмеженою мобільністю, забезпечення телефонним зв'язком та транспортним сполученням з населеними пунктами за місцем розташування станцій, вокзалів. Місцеві органи виконавчої влади взаємодіють з оператором інфраструктури, перевізниками, власниками вантажів, іншими суб'єктами господарювання залізничного транспорту з метою поліпшення використання транспортних засобів, злагодженої роботи з іншими видами транспорту, створення (у тому числі на пайових засадах) підприємств з перевезень пасажирів у приміському сполученні, розвитку транспортної інфраструктури, експлуатації малодіяльних станцій щодо обслуговування пасажирів та економіки регіонів.

Будівництво і реконструкція вокзалів, пішохідних мостів і тунелів, пасажирських платформ та інших об'єктів залізничного транспорту, пов'язаних з обслуговуванням населення регіону, придбання рухомого складу для приміського сполучення без урахування потреб пасажирів з обмеженою мобільністю забороняється та здійснюються за рахунок коштів підприємств залізничного транспорту із залученням коштів місцевих бюджетів, а також

інших не заборонених законодавством джерел фінансування.

Стаття 10. Правовий режим використання земель залізничного транспорту

1. Правовий режим земель, що надаються в користування для потреб залізничного транспорту, визначається відповідно до Земельного кодексу України, цього Закону, законів України «Про особливості утворення публічного акціонерного товариства залізничного транспорту загального користування» та «Про транспорт».

2. Для забезпечення у межах смуги відведення безпечної експлуатації залізничних колій, електричних та телекомунікаційних мереж, інших пристроїв та об'єктів залізничного транспорту загального та незагального користування, а також у місцях, де є небезпека зсувів, обвалів, розмивів, селів, снігових заметів та інших небезпечних впливів, встановлюються охоронні зони. Порядок встановлення охоронних зон, їх розмір та режим користування ними визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 11. Правовий режим майна залізничного транспорту

1. Об'єкти залізничного транспорту загального та незагального користування можуть перебувати у державній, комунальній або приватній власності та використовуються відповідно до вимог, визначених цим Законом та іншими актами законодавства.

2. Сто відсотків акцій ПАТ «Українська залізниця» закріплюється в державній власності.

3. Виключний перелік категорій об'єктів права господарського відання включає:

залізничні колії загального користування (земляне полотно, верхня будова колії та штучні споруди) на перегонах і залізничних станціях, що призначені для пропуску поїздів, виконання операцій з прийому та відправлення поїздів, прийому та видачі вантажу, багажу і вантажобагажу, виконання сортувальної та маневрової роботи;

залізничні переїзди з обладнанням;

пристрої та лінії сигналізації, централізації і блокування;

будівлі, споруди, приміщення, у яких розміщені пристрої сигналізації, централізації і блокування;

контактну мережу;

лінії електропостачання, що живлять тягові підстанції, контактну мережу, устаткування сигналізації, централізації, блокування, обчислювальної техніки інформаційних комплексів управління рухом на залізничному транспорті загального користування;

будівлі, споруди, приміщення та обладнання тягових підстанцій;

будівлі, споруди, приміщення та обладнання трансформаторних підстанцій, комплектні трансформаторні підстанції, що живлять устаткування сигналізації, централізації, блокування, обчислювальної техніки інформаційних комплексів управління рухом на залізничному транспорті загального користування;

будівлі, споруди та обладнання пунктів групування;

будівлі, споруди та обладнання постів секціонування;

будівлі, споруди та обладнання дизельних електростанцій, що живлять устаткування сигналізації, централізації, блокування, обчислювальної техніки інформаційних комплексів управління рухом на залізничному транспорті загального користування;

системи і лінії дистанційного управління та телеуправління устаткуванням електропостачання;

будівлі, споруди та приміщення, інженерні системи та системи життєзабезпечення обчислювальних і диспетчерських центрів;

розпорядче та станційне обладнання оперативно-технологічного зв'язку, що забезпечує керування технологічним процесом на залізничному транспорті загального користування;

будівлі, споруди, приміщення, пристрої та обладнання пунктів дислокації відновлювальних і пожежних поїздів, оснащення, залізничний рухомий склад відновлювальних і пожежних поїздів та залізничні колії загального користування, на яких він дислокується.

Об'єкти права господарського відання та їхні смуги відведення не підлягають приватизації, продажу під час провадження у справі про банкрутство, на них не може бути звернене стягнення за рішенням суду та іншими виконавчими документами, накладено арешт.

Оператор інфраструктури не може здійснювати правочини, наслідком яких може бути відчуження об'єктів права господарського відання.

Сума нарахованої амортизації на об'єкти права господарського відання спрямовується оператором інфраструктури виключно для фінансування капітальних вкладень на будівництво (реконструкцію, модернізацію) таких об'єктів.

Чистий прибуток оператора інфраструктури, з якого розраховуються та сплачуються дивіденди до Державного бюджету України, зменшується на суму нарахованої амортизації на об'єкти права господарського відання.

4. Майно, майнові права та акції господарських товариств, внесені до статутного капіталу ПАТ «Українська залізниця» та набуті ним у процесі господарської діяльності, крім об'єктів права господарського відання, є його власністю.

Розпорядження таким майном, майновими правами та акціями здійснюється ПАТ «Українська залізниця» відповідно до порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України.

Глава 3

ІНФРАСТРУКТУРА ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Стаття 12. Проектування, будівництво, придбання та утримання об'єктів інфраструктури

1. Проектування, будівництво (нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт) та придбання об'єктів права господарського відання здійснюються оператором інфраструктури в порядку, визначеному законодавством, за рахунок наступних джерел: інвестиційна складова тарифів на послуги доступу до інфраструктури, державна підтримка, власні кошти оператора інфраструктури, кошти приватних інвесторів, а також будь-які інші джерела фінансування, не заборонені законодавством.

2. Створені (придбані) об'єкти права господарського відання із залученням бюджетних коштів, інвестиційної складової тарифів на послуги оператора інфраструктури та власних коштів оператора інфраструктури закріплюються в державній власності та передаються оператору інфраструктури у визначеному законом порядку.

У разі нового будівництва та/або придбання об'єктів права господарського відання за рахунок чи із залученням коштів, не зазначених у абзаці першому, такі об'єкти передаються у державну власність та закріплюються за оператором інфраструктури у встановленому законодавством порядку, за згодою відповідного інвестора, або на підставі договорів про компенсацію витрат на їх будівництво (придбання), укладених у порядку та на умовах, визначених Кабінетом Міністрів України.

3. Реконструкція, реставрація та капітальний ремонт об'єктів права господарського відання, закріплених у визначеному законом порядку за оператором інфраструктури, здійснюються за рахунок амортизаційних відрахувань, нарахованих відповідно до законодавства на такі об'єкти, інвестиційної складової тарифів на послуги оператора інфраструктури, власних коштів оператора інфраструктури, а також за рахунок бюджетних коштів, виділених на ці цілі згідно законодавства.

4. Проектування, будівництво (нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт) та придбання, інших об'єктів інфраструктури, відмінних від об'єктів права господарського відання, здійснюються за рахунок будь-яких не заборонених законодавством джерел фінансування.

Власники об'єктів інфраструктури, відмінних від об'єктів права господарського відання, які безпосередньо пов'язані із забезпеченням руху на залізничному транспорті загального користування чи технологічно пов'язані із об'єктами права господарського відання, зобов'язані у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, забезпечити можливість оператору

інфраструктури використовувати такі об'єкти в межах, необхідних для забезпечення ефективного і безпечного функціонування залізничного транспорту загального користування. Власники зазначених об'єктів, мають право за згодою оператора інфраструктури передавати відповідний об'єкт безоплатно у власність оператору інфраструктури для здійснення його експлуатації.

Критерії віднесення об'єктів інфраструктури до таких, що безпосередньо пов'язані із забезпеченням руху на залізничному транспорті загального користування чи технологічно пов'язані з об'єктами права господарського відання, визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту.

Розпорядження зазначеними об'єктами їх власниками допускається лише настільки, наскільки таке розпорядження не перешкоджає їх використанню оператором інфраструктури для забезпечення безпеки руху та експлуатації залізничного транспорту загального користування.

5. Порядок використання об'єктів інфраструктури, відмінних від об'єктів права господарського відання, нове будівництво та/або придбання яких здійснюється за рахунок коштів різних джерел фінансування, визначається у відповідному інвестиційному договорі. Істотною умовою такого договору є визначення сторонами суб'єкта господарювання, що здійснюватиме експлуатацію цього об'єкта інфраструктури, та строку такої експлуатації.

У разі якщо будівництво (нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт) об'єктів інфраструктури, відмінних від об'єктів права господарського відання, тягнуть за собою необхідність додаткового розвитку інфраструктури або її окремих об'єктів, витрати оператора інфраструктури, пов'язані з виконанням заходів щодо такого додаткового розвитку інфраструктури чи її окремих об'єктів, з урахуванням окупності проведених вкладень, повинні бути компенсовані за рахунок коштів власників об'єктів інфраструктури на підставі відповідних договорів з оператором інфраструктури.

6. Проектування, будівництво (нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт) та придбання об'єктів інфраструктури здійснюються з обов'язковим дотриманням вимог щодо їх доступності для осіб з ураженнями органів зору, слуху та опорно-рухового апарату.

Стаття 13. Проектування, будівництво, придбання та утримання об'єктів залізничного транспорту незагального користування

1. Проектування, будівництво (нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт), придбання об'єктів залізничного транспорту незагального користування здійснюються у порядку, встановленому законодавством, за рахунок будь-яких джерел фінансування, не заборонених

законодавством.

2. Об'єкти залізничного транспорту незагального користування, безпосередньо пов'язані із забезпеченням руху поїздів та маневрової роботи на залізничних коліях незагального користування, що побудовані чи реконструйовані за рахунок коштів, які не належать володільцям інфраструктурного комплексу залізничного транспорту незагального користування, можуть бути передані власниками вказаних об'єктів таким володільцям на підставі договорів довірчого управління, оренди або на інших підставах, що передбачені законодавством. Власники об'єктів залізничного транспорту незагального користування мають право за згодою оператора інфраструктури передати відповідний об'єкт залізничного транспорту незагального користування безоплатно у власність оператора інфраструктури для здійснення його експлуатації.

3. Порядок розпорядження і використання об'єктів залізничного транспорту незагального користування, проектування, нове будівництво та/або придбання яких здійснюється за рахунок коштів різних джерел фінансування, визначається у відповідному інвестиційному договорі. У такому договорі сторонами також визначається суб'єкт господарювання, що здійснюватиме подальшу експлуатацію такого об'єкта залізничного транспорту незагального користування та строку такої експлуатації.

4. У разі якщо будівництво (нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт) об'єктів залізничного транспорту незагального користування тягнуть за собою необхідність додаткового розвитку об'єктів володільця інфраструктурного комплексу залізничного транспорту незагального користування чи володільця залізничної колії незагального користування або оператора інфраструктури, витрати, пов'язані з виконанням заходів щодо такого додаткового розвитку об'єктів з урахуванням окупності проведених вкладень, повинні бути компенсовані володільцю інфраструктурного комплексу залізничного транспорту незагального користування чи володільцю залізничної колії незагального користування або оператору інфраструктури за рахунок власника такого об'єкта на підставі відповідних договорів.

Стаття 14. Основи діяльності оператора інфраструктури

1. Оператор інфраструктури зобов'язаний:

- виконувати обов'язки з організації і здійснення перевізного процесу на залізничному транспорті загального користування;
- утримувати інфраструктуру в належному технічному стані;
- бути авторизованим, на здійснення цього виду діяльності та мати сертифікат авторизації;

розробити, затвердити та забезпечити функціонування системи управління безпекою;

використовувати інфраструктуру та її об'єкти за цільовим призначенням; здійснювати контроль і забезпечувати виконання вимог безпеки руху, пожежної, техногенної безпеки та охорони праці на залізничному транспорті;

вживати термінових заходів щодо ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, транспортних та інших подій на залізничному транспорті, організовувати проведення заходів з технічного прикриття об'єктів інфраструктури;

забезпечувати виконання вимог законодавства з охорони навколишнього природного середовища;

забезпечувати умови, а також підготовлений персонал для належного обслуговування пасажирів з обмеженою мобільністю на вокзалах та станціях, перелік та вимоги до яких визначено центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту;

невідкладно інформувати у встановленому порядку органи державної влади, органи місцевого самоврядування і населення про надзвичайні ситуації природного та техногенного характеру, що викликали порушення роботи залізничного транспорту або сталися на об'єктах залізничного транспорту;

створювати мобілізаційні органи, підрозділи з управління спеціальними військовими перевезеннями;

надавати центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпеки на залізничному транспорті, інформацію про транспортні події та інші події, пов'язані з порушенням правил безпеки руху та експлуатації залізничного транспорту, причини їх виникнення і вжиті заходи;

забезпечувати виконання зобов'язань, що впливають із міжнародних договорів та законодавства у сфері мобілізаційної підготовки і мобілізації;

виконувати інші обов'язки, визначені законодавством.

Оператор інфраструктури має право стягувати плату за доступ до інфраструктури залізничного транспорту, у тому числі за додаткові послуги, визначені Порядком рівноправного доступу до інфраструктури залізничного транспорту, затвердженим центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту, та встановлювати плату за ці послуги.

Права та обов'язки оператора інфраструктури визначаються договором, який укладається між оператором інфраструктури та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

2. При перевезенні залізничними коліями загального користування залізничного рухомого складу, оператор інфраструктури здійснює перевірку його технічного стану та документів осіб, які здійснюють управління тяговим залізничним рухомим складом.

У разі виявлення неналежного технічного стану тягового або іншого залізничного рухомого складу, що загрожує безпеці руху, а також у разі наявності у особи, яка здійснює управління тяговим залізничним рухомим складом ознак алкогольного, наркотичного, токсичного сп'яніння оператор інфраструктури зобов'язаний зупинити рух такого залізничного рухомого складу та повідомити про це його володільця.

Перелік працівників оператора інфраструктури, які мають право здійснювати зазначені перевірки, визначається оператором інфраструктури.

3. При перевезеннях залізничним транспортом у міжнародному сполученні умови організації перевезень з використанням прикордонної інфраструктури України визначаються відповідними угодами, що укладаються згідно із законодавством про міжнародні договори, а також угодами, що укладаються на підставі угод з іноземними залізницями.

4. Взаємодія між оператором інфраструктури та володільцями інфраструктурних комплексів залізничного транспорту незагального користування, володільцями залізничних колій незагального користування регулюються відповідними договорами, що укладаються відповідно до Статуту залізничного транспорту України.

Стаття 15. Основні вимоги до функціонування інфраструктури

1. Інфраструктура та об'єкти інфраструктури повинні утримуватися оператором інфраструктури у технічно справному стані, який забезпечує безпечність і безперебійність перевізного процесу.

2. Виведення з експлуатації у зв'язку із списанням одного чи декількох технологічно пов'язаних об'єктів права господарського відання, їх перепрофілювання здійснюються оператором інфраструктури у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку.

Зазначена вимога не застосовується у разі тимчасового (на строк не більше тридцяти днів) виведення з експлуатації об'єктів права господарського відання у зв'язку з проведенням ремонту та реконструкції таких об'єктів.

3. У разі неможливості виведення з експлуатації чи перепрофілювання одного або декількох технологічно пов'язаних об'єктів права господарського відання, що мають державне, оборонне чи соціальне значення, Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері залізничного транспорту, визначається джерело фінансування витрат на утримання і експлуатацію таких об'єктів в обсягах, що не покриваються доходами від їх експлуатації.

4. Інфраструктура та об'єкти інфраструктури повинні забезпечувати стаке функціонування залізничного транспорту загального користування в

умовах надзвичайних ситуацій та в особливий період.

Стаття 16. Доступ до інфраструктури

1. Доступ до інфраструктури надається на основі, що передбачає рівні умови надання таких послуг на договірних засадах.

Правила рівноправного доступу до інфраструктури розробляються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту, та затверджуються Кабінетом Міністрів України.

2. Порядок доступу до інфраструктури розробляється оператором інфраструктури та затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту, за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері залізничного транспорту та Національною комісією, що здійснює державне регулювання діяльності у сфері транспорту.

Стаття 17. Договір про надання послуг доступу до інфраструктури

1. Послуги доступу до інфраструктури надаються:

перевізникам – на підставі договору з оператором інфраструктури про надання послуг доступу до інфраструктури для здійснення перевезень;

іншим особам, заінтересованим в отриманні послуг доступу до інфраструктури з метою здійснення діяльності, пов'язаної з перевізним процесом, – на підставі відповідного договору з оператором інфраструктури.

2. Договір про надання послуг доступу до інфраструктури для здійснення перевезень укладається в письмовій формі та є публічним.

3. Істотними умовами договору про надання послуг доступу до інфраструктури для здійснення перевезень є:

перелік та вартість послуг, які надаються перевізникові оператором інфраструктури;

порядок розрахунків і способи оплати за надані послуги доступу до інфраструктури;

порядок обміну інформацією про узгодження перевезень, у тому числі з використанням електронних засобів зв'язку і баз даних;

порядок обміну документами, що підтверджують факт узгодження, виконання та завершення перевезень і послуг доступу до інфраструктури, які при цьому надаються;

встановлення порядку технічного обслуговування, ремонту залізничного рухомого складу при здійсненні перевезень;

порядок взаємодії сторін з попередження та ліквідації негативних наслідків транспортних подій, надзвичайних ситуацій, у тому числі спричинені

пожежею, стихійним лихом;

відповідальність сторін за невиконання або неналежне виконання зобов'язань, у тому числі порядок відшкодування збитків, завданих третім особам таким невиконанням або неналежним виконанням;

узгодження технології та організації здійснення перевізного процесу
інші умови, визначені як істотні сторонами договору.

Строк дії договору на надання послуг доступу до інфраструктури для здійснення перевезень не повинен перевищувати строк дії відповідних сертифікатів безпеки.

4. Розбіжності, що стосуються технології організації перевізного процесу або технології організації надання послуг доступу до інфраструктури розглядаються в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері залізничного транспорту.

5. Вартість послуг доступу до інфраструктури визначається на основі економічно обґрунтованого тарифу, встановленого відповідно до вимог цього Закону, а в частині, не врегульованій таким тарифом – на підставі відповідного договору за домовленістю сторін.

Стаття 18. Відкриття та закриття залізничних колій загального користування та розміщених на них залізничних станцій

1. Відкриття для постійної експлуатації залізничних колій загального користування та залізничних станцій для виконання всіх чи деяких операцій здійснюється оператором інфраструктури у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту.

2. Закриття залізничних колій загального користування (крім станційних колій, а також у разі тимчасового закриття у зв'язку з необхідністю ремонту чи реконструкції залізничної колії) та залізничних станцій для виконання всіх чи деяких операцій здійснюється оператором інфраструктури за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту.

Закриття станційних залізничних колій загального користування та тимчасове закриття залізничних колій загального користування у зв'язку з необхідністю їх ремонту чи реконструкції здійснюється оператором інфраструктури.

Оператор інфраструктури разом з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування вирішують питання експлуатації малодіяльних збиткових залізничних станцій.

У разі неприйняття органами місцевого самоврядування (протягом трьох місяців після звернення оператора інфраструктури) рішень про компенсацію збитків з місцевих бюджетів або за рахунок підприємств, що обслуговуються

цими залізничними станціями та зупинними пунктами, оператор інфраструктури за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту, має право прийняти рішення про закриття малодіяльних збиткових залізничних станцій.

3. Інформація про відкриття (закриття) залізничних колій загального користування (крім станційних колій) та залізничних станцій підлягає внесенню у тарифне керівництво.

Глава 4 ПЕРЕВЕЗЕННЯ ЗАЛІЗНИЧНИМ ТРАНСПОРТОМ

Стаття 19. Основи організації перевезень залізничним транспортом

1. Перевезення пасажирів, вантажів, багажу та вантажобагажу залізничним транспортом здійснюється відповідно до вимог цього та інших законів, Статуту залізничного транспорту України, Правил та Порядку рівноправного доступу до інфраструктури залізничного транспорту, Правил перевезень вантажів залізничним транспортом, Правил обслуговування громадян залізничним транспортом, Правил перевезень пасажирів, багажу, вантажобагажу залізничним транспортом, інших нормативно-правових актів та укладених згідно із законодавством договорів перевезень.

Правила перевезень вантажів залізничним транспортом, Правила перевезень пасажирів, багажу, вантажобагажу залізничним транспортом, Порядок рівноправного та недискримінаційного доступу до інфраструктури залізничного транспорту затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту. Особливості організації та здійснення перевезень залізничним транспортом, пов'язаних з евакуацією, визначаються Кабінетом Міністрів України. Перевезення пасажирів, вантажів, багажу і вантажобагажу в міжнародному сполученні за участю залізничного транспорту загального користування здійснюється з дотримання вимог, визначених міжнародними договорами України.

У разі порушення власником залізничного рухомого складу чи (або) оператором залізничного рухомого складу та їх працівниками чи особою, що експлуатує тяговий залізничний рухомий склад, вимог цього Закону, інших нормативно-правових та нормативно-технічних актів у сфері залізничного транспорту, рух такого залізничного рухомого складу залізничними коліями загального та незагального користування не допускається.

2. Проїзд пасажирів залізничним транспортом, у тому числі пасажирів, що згідно із законодавством мають право на пільговий або безоплатний проїзд, здійснюється на підставі проїзних документів (квитків).

Порядок оформлення проїзних документів (квитків), що використовуються на залізничному транспорті, визначається Статутом залізничного транспорту України, Правилами обслуговування громадян залізничним транспортом, Правилами перевезень пасажирів, багажу та вантажобагажу залізничним транспортом.

У разі відсутності у пасажира належним чином оформленого проїзного документу (квитка) перевізник відмовляє в перевезенні такому пасажирову.

3. Перевезення військових та спеціальних вантажів здійснюється на договірних засадах.

Організація діяльності залізничного транспорту під час здійснення військових залізничних перевезень визначається порядком, затвердженим Кабінетом Міністрів України.

Перевезення спеціальних вантажів здійснюється під охороною варт військових частин (підрозділів), які їх перевозять, згідно з порядком, що визначається Міністерством оборони України.

4. Організація перевезень пасажирів, багажу та вантажобагажу залізничним транспортом загального користування в далекому сполученні здійснюється перевізниками:

з власної ініціативи;

з ініціативи центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту, згідно з договором про організацію перевезення пасажирів залізничним транспортом у далекому сполученні у соціальному сегменті перевезення пасажирів.

Організація перевезень пасажирів і багажу залізничним транспортом загального користування у приміському сполученні здійснюється перевізниками:

з власної ініціативи;

з ініціативи місцевих органів виконавчої влади згідно з договором про організацію перевезення пасажирів залізничним транспортом у приміському сполученні в соціальному сегменті перевезення пасажирів.

Істотними умовами договору про організацію перевезень пасажирів залізничним транспортом у соціальному сегменті перевезень пасажирів є:

перелік маршрутів, які буде обслуговувати перевізник;

обсяг перевезень пасажирів;

умови організації перевезень;

розмір тарифів та порядок компенсації перевізнику витрат внаслідок відхилення установлених тарифів від економічно обґрунтованих;

встановлення потреб пасажирів з обмеженою мобільністю та встановлення строків їх забезпечення, якщо вони відсутні на дату укладання договору;

інші умови за домовленістю сторін.

5. Перевезення вантажу, багажу та вантажобагажу здійснюється за договором перевезення, який укладається згідно з вимогами, визначеними цим Законом, Цивільним та Господарським кодексами України, Статутом залізничного транспорту України.

Обов'язки та відповідальність осіб, що беруть участь в організації перевезення вантажу, визначаються Статутом залізничного транспорту України, Правилами та Порядком рівноправного доступу до інфраструктури залізничного транспорту та умовами договору перевезення.

Укладений між вантажовласником та перевізником договір перевезення вантажу одночасно є договором застави вантажу для забезпечення гарантії внесення перевізникові плати за перевезення та інших належних йому платежів.

Істотною умовою договору перевезення є безпечна та цілісна доставка прийнятого до перевезення вантажу до пункту призначення у визначений строк.

Стаття 20. Основи діяльності перевізників.

1. Перевізник при здійсненні перевезень залізничним транспортом загального зобов'язаний:

мати ліцензію на здійснення відповідного виду господарської діяльності згідно із законодавством та сертифікат безпеки;

мати тяговий залізничний рухомий склад на праві власності або іншому праві на підставі договору з його власниками;

мати право доступу до інфраструктури на підставі договору про надання послуг доступу до інфраструктури з оператором інфраструктури.

утримувати належні йому залізничний рухомий склад в належному санітарному та технічному стані;

допускати до роботи персонал, що відповідає кваліфікаційним вимогам і не має медичних протипоказань до вказаної роботи;

розробити та забезпечити функціонування системи управління безпекою руху;

забезпечувати виконання вимог безпеки руху, пожежної безпеки та охорони праці на залізничному транспорті;

забезпечувати необхідні умови для перевезень пасажирів, у тому числі пасажирів з обмеженою мобільністю;

забезпечувати виконання вимог законодавства з охорони навколишнього природного середовища;

надавати центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері залізничного транспорту та оператору інфраструктури інформацію про обсяги перевезень вантажів та пасажирів, іншу інформацію про роботу на інфраструктурі залізничного транспорту за вимогою оператора інфраструктури;

інші обов'язки, визначені законодавством.

2. Перевізник крім тягового залізничного рухомого складу може мати

інший рухомий склад на праві власності чи іншому праві на підставі відповідного договору з оператором залізничного рухомого складу.

3. Інформація про перевізників, що здійснюють перевезення залізничним транспортом загального користування, які отримали доступ до інфраструктури, у визначеному цим Законом порядку, підлягає розміщенню на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері залізничного транспорту, у визначеному ним порядку.

4. Перевізник має право:

перевіряти достовірність маси вантажів, вантажобагажу та інших відомостей, зазначених вантажовідправниками (відправниками) в транспортних залізничних накладних (заявах на перевезення вантажобагажу);

проводити всебічну передбачену законодавством перевірку вантажу, що приймається до перевезення та документів на нього;

відмовити у прийнятті до перевезення вантажу у разі невідповідності вантажу або документів на нього встановленим вимогам;

у разі несвоєчасної оплати за перевезення стягувати з вантажовідправників (відправників), вантажоодержувачів (одержувачів) вантажу пеню у розмірі й порядку, встановлених законодавством;

вимагати від вантажовідправників (відправників) та вантажоодержувачів (одержувачів) дотримання вимог і норм щодо використання засобів механізації вантажних робіт, тари, спеціальних контейнерів, що виключають пошкодження рухомого складу, споруд та пристроїв, інших об'єктів інфраструктури та забезпечують схоронність вантажів;

створювати міжнародні об'єднання з іншими перевізниками.

Перевізник має інші права, визначені законодавством.

Права перевізників при здійсненні перевезень залізничним транспортом загального користування на прийнятті до перевезення вантажі захищаються нарівні з правами власників вантажу.

Стаття 21. Основи діяльності операторів залізничного рухомого складу

1. Оператор залізничного рухомого складу зобов'язаний:

володіти залізничними рухомим складом (крім тягового залізничного рухомого складу) на праві власності чи іншому праві відповідно до укладених з його власником чи іншими суб'єктами господарювання договорів;

утримувати в належному технічному стані залізничний рухомий склад (крім тягового залізничного рухомого складу), які перебувають у його володінні;

укладати з перевізником договір на використання залізничного рухомого складу у перевізному процесі;

забезпечувати виконання організаційних, технічних та технологічних вимог щодо здійснення діяльності операторами залізничного рухомого складу, які визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує

формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту;

забезпечувати виконання вимог законодавства з охорони навколишнього природного середовища;

надавати перевізникам, на яких покладені зобов'язання з перевезень, пов'язаних із забезпеченням обороноздатності держави, ліквідацією надзвичайних ситуацій та їх наслідків, чи які здійснюють військові та спеціальні перевезення, необхідні залізничні вагони і контейнери в пріоритетному порядку у випадках визначених законодавством.

2. Оператор залізничного рухомого складу має право отримувати від перевізника чи оператора інфраструктури на погоджених з ними умовах інформацію, необхідну для здійснення взаємодії в рамках перевізного процесу.

Стаття 22. Основи функціонування залізничного транспорту незагального користування

1. Залізничні колії незагального користування та розміщені на них споруди і пристрої повинні забезпечувати маневрову роботу у відповідності з обсягами які забезпечать ритмічне навантаження і вивантаження вантажів, а також раціональне використання залізничного рухомого складу та його схоронність.

Конструкція та стан залізничних колій незагального користування, що примикають безпосередньо або через інші залізничні колії незагального користування до залізничних колій загального користування, розміщених на них споруд та пристроїв, повинні відповідати будівельним нормам і правилам та забезпечувати пропуск вагонів з допустимою на коліях загального користування нормою технічного навантаження, а також пропуск локомотивів, іншого залізничного рухомого складу, що призначений для обслуговування залізничних колій незагального користування.

Володілець залізничних колій незагального користування, володілець інфраструктурного комплексу залізничного транспорту незагального користування забезпечують утримання та експлуатацію залізничних колій незагального користування з дотриманням вимог безпеки руху та експлуатації залізничного транспорту, здійснюють освітлення таких колій у місцях навантаження і вивантаження, їх очищення від сміття та снігу.

У разі якщо на залізничні колії незагального користування здійснюється вихід залізничного рухомого складу, експлуатація якого здійснюється також на залізничних коліях загального користування, залізничні колії незагального користування повинні відповідати вимогам, установленим для залізничних колій загального користування.

2. Примикання до існуючих залізничних колій загального користування залізничних колій незагального користування, що будуються, здійснюється на підставі договору технологічного приєднання, що укладається між оператором

інфраструктури та володільцем нових і таких, що будуються, залізничних колій незагального користування. Порядок укладання договору технологічного приєднання встановлюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері залізничного транспорту.

Договір технологічного приєднання укладається в письмовій формі та є публічним. У договорі визначається перелік заходів, які мають бути здійснені для технологічного приєднання, та порядок їх фінансування особою, колії якої приєднуються до існуючих залізничних колій загального користування.

Якщо володільцем залізничних колій незагального користування, що будуються, є оператор інфраструктури, рішення про таке примикання оператор інфраструктури приймає самостійно.

3. Примикання залізничної колії незагального користування, що будується, до існуючої залізничної колії незагального користування здійснюється за узгодженням на умовах договору з володільцем існуючої залізничної колії незагального користування.

4. Відкриття для постійної експлуатації залізничної колії незагального користування та визначення можливості подачі на таку залізничну колію залізничного рухомого складу загального користування здійснюється у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері залізничного транспорту.

У кожній залізничній колії незагального користування повинні бути технічний паспорт, план, її повздовжній профіль, інструкція про порядок обслуговування та організацію руху залізничною колією незагального користування.

5. Відкриття (закриття) залізничної станції, що розміщена на залізничних коліях незагального користування, для виконання всіх чи деяких операцій здійснюється у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері залізничного транспорту, на підставі пропозицій:

володільців залізничної колії незагального користування, яким належать вказані залізничні станції;

оператора інфраструктури, погоджених із володільцями залізничної колії незагального користування.

6. Інформація про залізничні колії незагального користування та їх володільців, у межах яких розміщені об'єкти, що мають державне, оборонне чи соціальне значення, або функціонування яких може мати негативний вплив на навколишнє середовище, а також залізничні колії незагального користування, що з'єднують вказані колії із залізничними коліями загального користування, підлягає включенню до реєстру залізничних колій незагального користування, який ведеться центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері залізничного транспорту.

Порядок ведення реєстру залізничних колій незагального користування та перелік відомостей, що в ньому містяться, визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту.

7. Припинення виконання на залізничних коліях незагального користування, що включені до реєстру залізничних колій незагального користування, усіх чи деяких видів робіт та їх закриття для руху маневрових составів здійснюється їхніми володільцями з власної ініціативи та/або на підставі звернень центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпеки на залізничному транспорті за погодженням із оператором інфраструктури, відповідними місцевими органами виконавчої влади та центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері залізничного транспорту.

У випадку неможливості припинення на залізничних коліях незагального користування виконання всіх чи деяких видів робіт до відповідних місцевих органів виконавчої влади направляється пропозиція для визначення джерел фінансування збитків, що виникають у процесі утримання та експлуатації цих залізничних колій. У разі якщо протягом трьох місяців від дати внесення пропозиції про закриття цих залізничних колій незагального користування для виконання всіх чи деяких видів робіт питання про їх закриття не буде вирішено або не буде визначено джерело фінансування збитків, що виникають у процесі утримання та експлуатації цих залізничних колій, володільці колій незагального користування вправі самостійно приймати рішення про закриття таких колій чи припинення відповідних видів робіт або вимагати у судовому порядку відшкодування витрат на їх утримання.

У разі якщо колії не внесені до реєстру залізничних колій незагального користування, рішення про їх закриття приймається володільцями інфраструктурного комплексу незагального користування, до складу якого включені такі колії, чи володільцями таких залізничних колій незагального користування самостійно.

8. На залізничному транспорті незагального користування виконуються роботи з навантаження, вивантаження вантажів, підготовки залізничного рухомого складу, транспортування залізничним транспортом незагального користування, сортування, зберігання вантажів, що прибули або призначені для перевезень, маневрові та інші роботи, пов'язані з перевезенням вантажів, з урахуванням технічних та технологічних можливостей виконання таких робіт.

На залізничному транспорті незагального користування можуть також здійснюватися перевезення вантажів, пасажирів, багажу та вантажобагажу у випадках, коли пункт відправлення і пункт призначення перевезень розташовані в межах залізничних колій незагального користування, що належать одному чи кільком володільцям, без виходу залізничного рухомого складу на залізничні колії загального користування.

9. Володілець залізничних колій незагального користування, володілець інфраструктурного комплексу залізничного транспорту незагального користування зобов'язані:

здійснювати свою діяльність із дотриманням вимог законодавства та нормативно-технічних документів у сфері залізничного транспорту;

утримувати колії незагального користування в належному технічному стані;

мати сертифікат авторизації, сертифікат безпеки та персонал, що відповідає кваліфікаційним вимогам;

забезпечувати наявність і функціонування засобів контролю технічного стану та функціонування залізничного транспорту незагального користування згідно зі встановленими вимогами;

вживати термінових заходів для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, транспортних та інших подій на залізничній колії незагального користування;

розробити, затвердити та забезпечити функціонування системи управління безпекою;

забезпечувати виконання вимог безпеки руху, пожежної безпеки та охорони праці на залізничному транспорті;

невідкладно інформувати у встановленому порядку органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування і населення про надзвичайні ситуації природного та техногенного характеру, що викликали порушення роботи колії незагального користування або сталися на об'єктах залізничного транспорту незагального користування, які перебувають у їх володінні;

забезпечувати виконання вимог законодавства з охорони навколишнього природного середовища.

10. Взаємовідносини володільців залізничних колій незагального користування, володільців інфраструктурних комплексів залізничного транспорту незагального користування між собою та оператором інфраструктури визначаються Статутом залізничного транспорту України та умовами договорів, укладених відповідно до законодавства.

11. При перевезенні залізничними коліями незагального користування, їх володільці зобов'язані перевіряти технічний стан тягового та іншого залізничного рухомого складу, що їм не належить, та документи і стан осіб, що здійснюють управління тяговим залізничним рухомим складом.

У разі виявлення неналежного технічного стану залізничного рухомого складу, що загрожує безпеці руху, а також у разі наявності у осіб, що здійснюють управління тяговим залізничним рухомим складом ознак алкогольного, наркотичного та токсичного сп'яніння володільці інфраструктурного комплексу залізничного транспорту незагального користування чи володілець залізничної колії незагального користування зобов'язані припинити рух залізничного рухомого складу та повідомити про це його власника.

Перелік працівників, що здійснюють такі перевірки, визначають володільці інфраструктурного комплексу залізничного транспорту незагального користування чи залізничної колії незагального користування.

12. Перевізним процесом, маневровою роботою в межах інфраструктурного комплексу незагального користування, залізничної колії незагального користування управляють їх володільці.

Глава 5 ЗАЛІЗНИЧНИЙ РУХОМИЙ СКЛАД

Стаття 23. Основні вимоги до залізничного рухомого складу та контейнерів

1. Залізничний рухомий склад, призначений для перевезень пасажирів, вантажів, багажу та вантажобагажу, і контейнери, незалежно від їх приналежності, повинні відповідати вимогам Правил технічної експлуатації залізничного транспорту України, які затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту, і відповідних технічних регламентів, правил та інших нормативно-правових актів.

Залізничний рухомий склад та його складові частини, контейнери повинні мати документи, що підтверджують відповідність вимогам технічних регламентів або діючих до їх вступу в силу нормативно-правових актів або нормативних документів центральних органів виконавчої влади, що встановлюють вимоги до залізничного рухомого складу.

2. Залізничний рухомий склад підлягає державній реєстрації з присвоєнням йому індивідуального номера у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту.

Вимоги до залізничного рухомого складу, курсування якого здійснюється в міжнародному сполученні, визначаються відповідно до міжнародних договорів України та актів міжнародних організацій у сфері залізничного транспорту, учасником яких є Україна.

Стаття 24. Основи організації технічного обслуговування і ремонту залізничного рухомого складу та контейнерів

1. Технічне обслуговування залізничного рухомого складу у складі поїздів виконується оператором інфраструктури з включенням відповідних витрат до вартості послуг інфраструктури.

Правила надання послуг з технічного обслуговування залізничного

рухомого складу, контейнерів у складі поїздів затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту.

2. Технічне обслуговування залізничного рухомого складу не в складі поїздів, екіпірування залізничного рухомого складу, а також технічне обслуговування контейнерів забезпечуються на договірній основі підприємствами, які мають право на здійснення такої діяльності.

3. Ремонт залізничного рухомого складу, контейнерів виконується суб'єктами господарювання, які атестовані на здійснення зазначеної діяльності, у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпеки на залізничному транспорті.

У випадках, передбачених законодавством, суб'єкти господарювання, продукція яких використовується у процесі ремонту та технічного обслуговування залізничного рухомого складу, контейнерів, повинні мати документи, що підтверджують відповідність їх продукції вимогам технічних регламентів, правилам, іншим нормативно-технічним документам, а також нормам та правилам допуску для використання на залізничному транспорті.

Глава 6

ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРЕВІЗНИМ ПРОЦЕСОМ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ

Стаття 25. Організація управління перевізним процесом на залізничному транспорті загального користування

1. Організація руху поїздів з використанням інфраструктури залізничного транспорту загального користування здійснюється на основі зведеного графіка руху поїздів.

Зведений графік руху поїздів розробляється, затверджується та вводиться в дію оператором інфраструктури у порядку, що визначається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері залізничного транспорту.

2. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, перевізники, пасажирів, вантажовідправники (відправники) та вантажоодержувачі (одержувачі) мають право вносити на розгляд оператора інфраструктури пропозиції щодо вдосконалення графіка руху поїздів.

Оператор інфраструктури зобов'язаний протягом тридцяти днів від дня отримання пропозиції щодо вдосконалення графіка руху поїздів розглянути її та направити заявнику відповідь.

У разі відмови щодо прийняття пропозицій стосовно вдосконалення

графіка руху поїздів оператор інфраструктури у визначений строк надає заявнику відповідне обґрунтування такої відмови.

3. Управління рухом поїздів на залізничному транспорті загального користування здійснюється оператором інфраструктури.

Основою управління залізничних вантажних перевезень, у тому числі порожніх вагонопотоків, є Єдиний мережевий технологічний процес залізничних перевезень, який розробляється оператором інфраструктури і затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері залізничного транспорту.

Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи не мають права втручатися в організацію управління рухом поїздів на залізничному транспорті загального користування, за винятком випадків, передбачених законодавством.

Стаття 26. Організація управління перевізним процесом на залізничному транспорті незагального користування

1. Умови та порядок організації перевізного процесу на залізничному транспорті незагального користування, надання інших послуг, пов'язаних із транспортуванням та перевезенням вантажів залізничним транспортом незагального користування, визначаються цим Законом, Статутом залізничного транспорту України, Правилами перевезень вантажів залізничним транспортом.

2. Управління перевізним процесом на залізничних коліях незагального користування здійснюється володільцем інфраструктурного комплексу залізничного транспорту незагального користування, володільцем залізничної колії незагального користування.

3. Організація управління залізничним транспортом незагального користування здійснюється на підставі технологічного процесу роботи залізничної колії незагального користування, розробленої та затвердженої володільцем цієї колії та погодженим з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері залізничного транспорту.

Глава 7

БЕЗПЕКА РУХУ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Стаття 27. Система управління безпекою руху

Система управління безпекою руху створюється з метою забезпечення безпеки руху залізничного транспорту, попередження залізничних транспортних подій, зменшення тяжкості їх наслідків та мінімізації

економічних збитків, пов'язаних з ними.

Положення про систему управління безпекою руху та методичні рекомендації щодо її розроблення та впровадження затверджує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту.

Оператор інфраструктури та перевізник повинні розробити, впровадити, підтримувати та удосконалювати власні системи управління безпекою руху з урахуванням вимог положення про систему управління безпекою руху та методичних рекомендацій щодо її розроблення та впровадження.

Контроль за функціонуванням системи управління безпекою руху здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпеки на залізничному транспорті, у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту.

Стаття 28. Сертифікат авторизації та сертифікат безпеки

З метою отримання права на управління та керування діяльністю інфраструктури оператор інфраструктури повинен отримати сертифікат авторизації, який засвідчує, що оператор інфраструктури спроможний проводити зазначену діяльність, у відповідності до розробленої ним системи управління безпекою руху.

З метою отримання права на доступ до інфраструктури перевізнику необхідно отримати сертифікат безпеки, який засвідчує, що перевізник спроможний забезпечити перевезення вантажів та/або пасажирів залізничним транспортом з встановленим рівнем граничнодопустимого ризику безпеки руху залізничного транспорту у відповідності до розробленої ним системи управління безпекою руху.

Сертифікат авторизації та сертифікат безпеки видаються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпеки на залізничному транспорті, за результатами проведеної ним перевірки щодо можливості фактичного забезпечення функціонування розробленої та схваленої системи управління безпекою руху у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту.

Сертифікат авторизації та сертифікат безпеки поновлюється не рідше, ніж кожні п'ять років, за заявою оператора інфраструктури та перевізника.

Стаття 29. Система сповіщень з безпеки руху залізничного транспорту

1. Систему обов'язкових сповіщень щодо безпеки руху залізничного транспорту створює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпеки на залізничному транспорті, з метою сприяння збору інформації про залізничні транспортні події, фактичні чи потенційні недоліки в забезпеченні безпеки руху залізничного транспорту.

Оператор інфраструктури та перевізник зобов'язані забезпечити передачу відповідної інформації, передбаченої системою обов'язкових сповіщень.

Перелік залізничних транспортних подій та обсяг інформації щодо безпеки руху залізничного транспорту, які підлягають обов'язковому сповіщенню, аналізу та/або розслідуванню, а також порядок сповіщення, аналізу отриманої інформації та вжиття відповідних профілактичних заходів визначає центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту.

Інформація про залізничні транспортні події, надана в рамках системи обов'язкових сповіщень, вноситься до бази даних добровільних і обов'язкових сповіщень, порядок ведення якої визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту. До бази даних добровільних і обов'язкових сповіщень не вносяться жодні імена чи адреси осіб.

База даних добровільних і обов'язкових сповіщень використовується центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпеки на залізничному транспорті, у межах своїх повноважень з метою систематичного аналізу отриманої інформації для виявлення тривожних тенденцій, пов'язаних з безпекою руху залізничного транспорту, та вжиття відповідних профілактичних заходів.

Інформація, зібрана в базі даних добровільних і обов'язкових сповіщень, охороняється відповідно до законодавства.

2. Систему добровільних сповіщень щодо безпеки руху залізничного транспорту створює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпеки на залізничному транспорті, з метою сприяння збору інформації про факти порушень вимог законодавства, які можуть призвести до загрози безпеки руху залізничного транспорту. Зазначені сповіщення фіксуються в рамках системи обов'язкових сповіщень на нерегулярній основі (по мірі їх надходження).

Система добровільних сповіщень надає кожному громадянину можливість інформувати центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпеки на залізничному транспорті, про випадки негативного характеру, які були ним зафіксовані чи до яких заявник був причетний.

Стаття 30. Розслідування залізничних транспортних подій

Усі залізничні транспортні події, у тому числі дорожньо-транспортні пригоди на залізничних переїздах, з залізничним рухомим складом резидентів та нерезидентів України, які сталися на території України, (далі – події) повинні бути розслідуваними.

Розслідування подій здійснюється з метою встановлення їх причин, удосконалення систем управління безпекою руху та вжиття профілактичних

заходів щодо запобігання таким подіям у майбутньому.

Розслідування подій здійснює спеціалізована експертна установа з розслідування подій, що утворюється та статус якої визначається Кабінетом Міністрів України (далі – Орган з розслідування подій), відповідно до порядку, затвердженого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту.

Орган з розслідування подій приймає рішення щодо проведення розслідування події з урахуванням тяжкості її наслідків, особливостей та рівня впливу на безпеку руху залізничного транспорту, а також за зверненнями центрального органу реалізує державну політику у сфері безпеки на залізничному транспорті, операторів інфраструктури (резиденти України), перевізників та операторів залізничного рухомого складу (резиденти та нерезиденти України).

Оператори інфраструктури та перевізники (резиденти України) повинні проводити власні розслідування подій відповідно до власних систем управління безпекою руху.

Будь-яке досудове розслідування, спрямоване на встановлення вини або відповідальності, повинне проводитися окремо від розслідування подій.

Орган з розслідування подій не може бути у підпорядкуванні чи іншим чином залежати від органу, що видає сертифікати авторизації та сертифікати безпеки.

Фінансування діяльності Органу з розслідування подій здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України та інших джерел, передбачених законодавством.

Стаття 31. Захист об'єктів залізничного транспорту від актів незаконного втручання

Підприємства залізничного транспорту, а також володільці залізничних колій та інфраструктурних комплексів незагального користування забезпечують безпечне функціонування власних об'єктів, а також з метою запобігання вчиненню актів незаконного втручання впроваджують заходи щодо їх недопущення та забезпечують безпеку життя і здоров'я пасажирів, персоналу цих підприємств та інших осіб, які знаходяться у межах впливу небезпечних чинників від таких актів та ситуацій.

Підприємства залізничного транспорту відповідно до законодавства для забезпечення транспортної безпеки призначають посадових осіб або створюють структурний підрозділ у складі своїх адміністрацій.

З метою забезпечення транспортної безпеки підприємствами залізничного транспорту реалізуються наступні завдання:

оцінка ризиків, уразливості, визначення та реалізація заходів щодо забезпечення належного рівня транспортної безпеки на власних об'єктах;

своєчасне впровадження заходів щодо захисту власних об'єктів від актів незаконного втручання при отриманні інформації про підвищення імовірності їх виникнення;

реалізація заходів щодо захисту життя і здоров'я пасажирів та інших осіб на об'єктах залізничного транспорту, надання їм допомоги та запобігання втраті або пошкодженню майна внаслідок виникнення таких актів;

негайне інформування у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту про загрозу та/або здійснення актів незаконного втручання;

сприяння виявленню, попередженню та припиненню актів незаконного втручання, встановленню причин і умов їх здійснення;

забезпечення підготовки осіб, на яких покладено виконання завдань з питань транспортної безпеки;

здійснення заходів щодо захисту життя і здоров'я людей та надання їм допомоги у випадку виникнення актів незаконного втручання або надзвичайних ситуацій на власних об'єктах.

Розміщення об'єктів, пов'язаних з виробництвом, зберіганням, навантаженням, транспортуванням і розвантаженням вибухових, легкозаймистих, радіоактивних речовин і матеріалів, отруйних та сильнодіючих хімічних речовин, визначається відповідними будівельними та санітарними нормами і правилами стосовно об'єктів, розташованих на землях залізничного транспорту загального користування.

Місця перетину залізничних колій трубопроводами, лініями зв'язку і електропередач, іншими комунікаціями повинні погоджуватися із операторами відповідної інфраструктури.

Рухомий склад, обладнання та інші технічні засоби, які постачаються залізничному транспорту, повинні відповідати вимогам безпеки руху, схоронності вантажів, охорони праці, екологічної, техногенної та пожежної безпеки і мати відповідний сертифікат.

Державний нагляд за безпекою руху поїздів на залізничному транспорті України здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпеки на залізничному транспорті, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 32. Охорона вантажів і об'єктів, на залізничному транспорті

1. Перевізники забезпечують збереження вантажів, багажу та вантажобагажу на шляху прямування та на залізничних станціях згідно із законодавством України.

У випадках, визначених Статутом залізничного транспорту України, охорону вантажів на шляху прямування та на залізничних станціях здійснюють вантажовідправники чи вантажоодержувачі.

Перелік вантажів, які підлягають обов'язковій охороні підрозділами воєнізованої охорони оператора інфраструктури, визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту.

Під час перевезень цих вантажів у межах України справляється плата за

охорону.

2. Особливо важливі об'єкти залізничного транспорту, перелік яких визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту, підлягають обов'язковій охороні підрозділами воєнізованої охорони за рішенням оператора інфраструктури.

Охорона інших об'єктів залізничного транспорту здійснюється згідно із законодавством.

3. Працівники воєнізованої охорони оператора інфраструктури під час виконання службових обов'язків мають право застосовувати вогнепальну зброю, заходи фізичного впливу та спеціальні засоби.

4. Положення про воєнізовану охорону оператора інфраструктури затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 33. Організація роботи залізничного транспорту у надзвичайних ситуаціях

Підприємства залізничного транспорту зобов'язані вживати невідкладних заходів щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та транспортних подій, реагування на них та ліквідації їх наслідків відповідно до Кодексу цивільного захисту України.

Для виконання зазначених заходів центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту створюється функціональна підсистема запобігання та реагування на загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій на залізничному транспорті (далі – функціональна підсистема), до складу якої входять центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту, оператори інфраструктури та залізничного рухомого складу, перевізники, а також володільці залізничних колій та інфраструктурних комплексів незагального користування.

Склад органів управління, оперативно-чергових служб, аварійно-рятувальних служб і формувань цивільного захисту, що входять до складу цієї функціональної підсистеми, та порядок їх залучення, а також основні завдання, організація функціонування визначається Положенням про функціональну підсистему центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

Оператори інфраструктури, перевізники, а також володільці залізничних колій та інфраструктурних комплексів незагального користування, відповідно до законодавства мають спеціалізовані засоби для здійснення аварійно-

рятувальних та інших невідкладних робіт, у тому числі аварійно-відновлювальні та пожежно-рятувальні підрозділи (пожежні поїзди), а також запаси матеріальних і технічних засобів або укласти відповідні договори зі спеціалізованими організаціями.

В разі виявлення вини перевізника або оператора залізничного рухомого складу, витрати оператора інфраструктури на здійснення аварійно-відновлювальних робіт відшкодовуються за їх рахунок.

Порядок дій та організація взаємодії учасників перевізного процесу у разі виникнення надзвичайних ситуацій та транспортних подій визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту, за узгодженням із центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

Стаття 34. Державний нагляд (контроль) за забезпеченням техногенної та пожежної безпеки на залізничному транспорті

1. Державний нагляд за забезпеченням пожежної та техногенної безпеки на залізничному транспорті та об'єктах суб'єктів господарювання, що здійснюють господарську діяльність на залізничному транспорті, за винятком державного нагляду за залізничним рухомим складом, здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту відповідно до закону.

2. Державний нагляд за забезпеченням пожежної та техногенної безпеки на залізничному рухомому складі здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпеки на залізничному транспорті відповідно до закону.

3. Контроль за виконанням вимог пожежної безпеки на залізничному транспорті загального користування, у тому числі на залізничному рухомому складі здійснюється спеціалізованими підрозділами оператора інфраструктури в порядку, який визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту та центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

Глава 8

ТЕХНІЧНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА СТАНДАРТИЗАЦІЯ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ

Стаття 35. Оцінка відповідності

Продукція залізничного призначення, що постачається для потреб

залізничного транспорту повинна мати документ про відповідність. Процедури оцінки відповідності залізничної продукції запроваджуються технічними регламентами у сфері залізничного транспорту, розробка яких здійснюється відповідно до Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності».

Результати оцінки відповідності у сфері залізничного транспорту, яка була проведена за межами України, визнаються згідно з діючим законодавством та міжнародними договорами України.

Стаття 36. Стандартизація

Підприємства залізничного транспорту, з урахуванням господарських і професійних потреб, мають право організовувати та виконувати роботи із стандартизації відповідно до Закону України «Про стандартизацію».

Стаття 37. Метрологічна діяльність на залізничному транспорті

1. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері залізничного транспорту, координує та проводить роботи (надає послуги) щодо метрологічної діяльності (забезпечення єдності вимірювань) на залізничному транспорті відповідно до законодавства України, уповноважує підприємства та організації залізничного транспорту, їх відокремлені підрозділи на проведення вимірювань у сфері законодавчо регульованої метрології, що не пов'язані з оцінкою відповідності продукції, процесів, послуг.

2. Виконання робіт у сфері та по за сферою законодавчо регульованої метрології, здійснення нагляду (внутрішніх перевірок) щодо забезпечення єдності вимірювань на підприємствах залізничного транспорту загального користування, залізничного рухомого складу здійснюється метрологічними службами ПАТ «Українська залізниця» з дотриманням вимог Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність».

Глава 9

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Стаття 38. Міжнародне співробітництво у сфері залізничного транспорту

1. Представництво інтересів держави у сфері залізничного транспорту здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту.

Стаття 39. Зовнішньоекономічні зв'язки

1. Підприємства залізничного транспорту загального користування можуть виступати як суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності у сфері перевезень і здійснювати свою діяльність відповідно законодавства та міжнародних договорів України.

Глава 10

ПЕРСОНАЛ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Стаття 40. Особливості регулювання трудових відносин на залізничному транспорті

1. Трудові відносини працівників залізничного транспорту загального користування регулюються на підставі Кодексу законів про працю України, Положення «Про дисципліну працівників залізничного транспорту України», іншими актами законодавства України про працю, галузевою угодою та колективними договорами.

Особливості регулювання робочого часу та часу відпочинку, умов праці окремих категорій працівників залізничного транспорту, робота яких безпосередньо пов'язана з рухом поїздів та обслуговуванням пасажирів, встановлюються перевізником за погодженням з галузевими профспілками.

2. Працівники залізничного транспорту, які здійснюють обслуговування пасажирів, працевлаштовуються за контрактною формою трудового договору. Перелік категорій та посад працівників залізничного транспорту, які працевлаштовуються за контрактною формою трудового договору, затверджується Кабінетом Міністрів України.

3. Колективні трудові спори (конфлікти), що виникли між сторонами соціально-трудова відносин, щодо встановлення на підприємствах залізничного транспорту нових або зміни існуючих соціально-економічних умов праці та виробничого побуту, невиконання вимог законодавства про працю угод та колективних договорів вирішуються в порядку, передбаченому законодавством.

4. На підприємствах залізничного транспорту на роботах, пов'язаних із перевезеннями і забезпеченням безпеки руху, не допускається залучення персоналу, який не перебуває в штаті підприємства.

Створення робочих місць для працевлаштування інвалідів проводиться підприємствами залізничного транспорту загального користування в розмірі чотирьох відсотків від числа працівників, зайнятих у підсобно-допоміжних роботах.

5. Особи, що приймаються або працюють на роботі, безпосередньо пов'язаній з рухом поїздів та маневровою роботою, а також в шкідливих та небезпечних умовах, проходять обов'язкові попередні (при прийманні на роботу) та періодичні (на період трудової діяльності) медичні огляди, передрейсові (передзмінні) та післярейсові (післязмінні) медичні огляди.

Порядок проведення обов'язкових попередніх (при прийманні на роботу) та періодичних (на період трудової діяльності) медичних оглядів на залізничному транспорті, а також передрейсових (передзмінних) та післярейсових (післязмінних) медичних оглядів встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту, за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я.

Статті 41. Соціальний захист працівників залізничного транспорту

Соціальний захист працівників залізничного транспорту загального користування здійснюється у встановленому порядку згідно з чинним законодавством України, галузевою угодою та колективними договорами.

Працівники залізничного транспорту загального користування та члени їх сімей (утриманці) користуються правом на безплатний проїзд залізничним транспортом в порядку та на умовах, передбачених відповідними угодами та колективними договорами.

За працівниками підприємств залізничного транспорту загального користування, які були переведені на іншу роботу в цій галузі або в інші галузі, внаслідок трудового каліцтва чи професійного захворювання, або якщо вони вийшли на пенсію по інвалідності чи за віком, зберігається право на безплатний проїзд залізничним транспортом та інші пільги, які встановлені законодавчими актами України для працівників залізничного транспорту, колективними договорами та угодами.

Працівникам залізничного транспорту загального користування, які відповідно до чинного законодавства України потребують поліпшення житлових умов, на індивідуальне і кооперативне будівництво або придбання житла підприємствами залізничного транспорту загального користування може надаватися безвідсотковий кредит на термін до двадцяти років за рахунок відповідних власних коштів підприємств залізничного транспорту загального користування.

Працівники залізничного транспорту та члени їх сімей користуються у встановленому законом порядку медичним обслуговуванням у закладах охорони здоров'я, майно яких вноситься до статутного капіталу ПАТ «Українська залізниця». Це право зберігається за ними і після виходу на пенсію.

Підприємства залізничного транспорту мають право за рахунок власних

коштів забезпечувати діяльність системи медичного страхування працівників та пенсіонерів залізничного транспорту.

Пенсійне забезпечення працівників залізничного транспорту загального користування здійснюється згідно з чинним законодавством України.

Підприємства залізничного транспорту мають право за рахунок власних коштів здійснювати недержавне пенсійне забезпечення працівників через недержавний пенсійний фонд.

Стаття 42. Професійний розвиток працівників залізничного транспорту

1. Система професійного розвитку працівників залізничного транспорту регламентується законодавством України, іншими нормативно-правовими актами, галузевою угодою і колективними договорами.

Порядок професійної підготовки працівників та їх професійного відбору визначається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері залізничного транспорту за погодженням з відповідними профспілками.

2. Підготовка кадрів для залізничного транспорту проводиться у профільних навчальних закладах.

Підприємства залізничного транспорту можуть самостійно організувати підготовку робітничих кадрів для задоволення своїх потреб у порядку визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики в сфері освіти та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики в сфері трудових відносин.

3. Підприємства залізничного транспорту незалежно від їх організаційно-правових форм та форм власності забезпечують для працівників проходження всіх видів навчання з охорони праці, пожежної безпеки, перевезення небезпечних вантажів, а також перевірки знань згідно з нормативними вимогами які встановлені чинним законодавством.

Стаття 43. Формений одяг працівників залізничного транспорту

1. Для працівників залізничного транспорту загального користування, які беруть безпосередньо участь в організації руху поїздів та обслуговуванні пасажирів, під час виконання службових обов'язків передбачається носіння корпоративного (форменого) одягу.

Працівники залізничного транспорту загального користування, для яких під час виконання службових обов'язків передбачено обов'язкове носіння корпоративного (форменого) одягу, забезпечуються таким одягом за рахунок підприємств залізничного транспорту загального користування.

2. Перелік працівників залізничного транспорту загального користування,

для яких під час виконання службових обов'язків передбачено обов'язкове носіння корпоративного (форменого) одягу, знаки розрізнення, форма корпоративного (форменого) одягу, а також норми забезпечення і строк носіння корпоративного (форменого) одягу визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту.

Глава 11 ІНШІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ

Стаття 44. Відповідальність, підстави її виникнення та звільнення від відповідальності на залізничному транспорті

1. Відповідальність, її межі, підстави її виникнення та звільнення від відповідальності на залізничному транспорті визначаються Цивільним та Господарським кодексами України, Статутом залізничного транспорту України та іншими нормативно-правовими актами.

2. Відповідальність за безпечну експлуатацію залізничного транспорту та контролю ризиків, пов'язаних з нею покладається на керівників операторів інфраструктури та перевізників. За необхідністю вони повинні співпрацювати щодо здійснення заходів контролю за ризиками.

Відповідальність керівників операторів інфраструктури та перевізників за безпечну експлуатацію залізничного транспорту не виключає інших учасників ринку залізничних перевезень, зокрема виробників рухомого складу, підприємств обслуговування, операторів рухомого складу, що мають нести відповідальність за свої товари або послуги.

Стаття 45. Страхування на залізничному транспорті

1. Страхування відповідальності перевізника за шкоду, заподіяну життю, здоров'ю пасажирів та третіх осіб є обов'язковим.

2. При наданні послуг з перевезення пасажирів у перевізника протягом всього строку перевезення повинен бути діючий договір добровільного страхування відповідальності перевізника за шкоду, заподіяну життю, здоров'ю пасажирів та третіх осіб.

Перевізники, які не виконали обов'язки по страхуванню відповідальності та здійснюють перевезення пасажирів без договору добровільного страхування, відповідають за шкоду, заподіяну життю, здоров'ю пасажирів та третіх осіб, у порядку та на умовах страхування такої відповідальності.

Стаття 46. Мобілізаційна підготовка та цивільний захист на залізничному

транспорті

1. Мобілізаційна підготовка залізничного транспорту загального користування здійснюється в мирний час з метою підготовки до своєчасного й організованого проведення мобілізації, забезпечення потреб оборони України та населення у перевезеннях в особливий період відповідно до законодавства.

Фінансування заходів щодо мобілізаційної підготовки залізничного транспорту загального користування здійснюється відповідно до Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» та в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

2. Керівництво мобілізаційною підготовкою та цивільним захистом на залізничному транспорті загального користування здійснюється органами, на які законодавством покладені відповідні функції.

Для виконання заходів мобілізаційної підготовки та цивільного захисту утворюється система управління мобілізаційною підготовкою та цивільним захистом як складова частина загальної системи управління залізничного транспорту загального користування.

Відповідальність за організацію мобілізаційної підготовки, рівня мобілізаційної готовності та цивільного захисту підприємств залізничного транспорту покладається на їх керівників.

Глава 12 ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності через рік з дня його опублікування, крім: статті 7 та підпункту 5 пункту 3 Прикінцевих положень, які набирають чинності через два роки з дня опублікування цього Закону, за умови забезпечення організаційного та фінансового відокремлення оператора інфраструктури та перевізника всередині ПАТ «Українська залізниця»;

пункту 5 цієї глави, який набирає чинності з дня, наступного за днем опублікування цього Закону, та частини першої статті 7, яка набирає чинності з 1 січня 2015 року.

2. Закон України «Про залізничний транспорт» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 40, ст. 183; 2002 р., № 16, ст. 114; 2003 р., № 37, ст. 300; 2004 р., № 13; ст. 181; 2005 р., № 33; ст. 427; 2006 р., № 22, ст. 184; 2009 р., № 24, ст. 299; 2011 р., № 18, ст. 128, № 22, ст. 146) втрачає чинність з моменту набуття чинності цього Закону.

3. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у частині першій статті 68 Земельного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., №№ 3-4, ст. 27) слова «залізниць» виключити, а слово «укріплювальними» замінити словом «укріпними».

2) у Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122):

доповнити статтею 188⁴⁷ такого змісту:

«Стаття 188⁴⁷. Невиконання законних вимог посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпеки на залізничному транспорті.

Невиконання законних вимог посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпеки на залізничному транспорті, щодо усунення порушень законодавства з безпеки на залізничному транспорті, ненадання їм необхідної інформації або надання неправдивої інформації, а також створення інших перешкод для виконання покладених на них обов'язків тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

у статті 224:

частину першу викласти в такій редакції:

«Органи залізничного транспорту розглядають справи про такі адміністративні правопорушення: про порушення правил користування засобами цього транспорту, правил щодо охорони порядку та безпеки руху, правил, спрямованих на забезпечення схоронності вантажів на залізничному транспорті, правил пожежної безпеки на залізничному транспорті (статті 109, 110, частина перша статті 120, частина перша статті 133, частина перша статті 134, абзац другий статті 135, стаття 136, 188⁴⁷)»;

доповнити частину другу новим абзацом такого змісту:

«керівник центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпеки на залізничному транспорті, та його заступники, керівник територіального органу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпеки на залізничному транспорті (стаття 188⁴⁷)»;

у статті 255:

абзац дев'ятий пункту першого викласти в такій редакції:

«центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпеки на залізничному транспорті (статті 136, 141, 142, 164 – у частині, що стосується правопорушень у галузі господарської діяльності, пов'язаної з перевезенням пасажирів і вантажів, 188⁴⁷)»;

3) частину 3 статті 28 Господарського кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 18-22, ст. 144) доповнити реченням такого змісту: «На залізничному транспорті регулювання підлягають тарифи на послуги інфраструктури»;

4) у Законі України «Про природні монополії» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 30, ст. 238; 2009 р., № 19, ст. 257; 2011 р., № 34, ст. 343):

Статтю 4 доповнити наступним абзацом:

«регулювання суб'єктів природних монополій, які провадять господарську діяльність на ринку залізничного транспорту, здійснюється з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про залізничний транспорт»;

абзац дев'ятий частини першої статті 5 викласти в такій редакції:

«доступу до інфраструктури залізничного транспорту загального користування»;

у абзаці третьому статті 6 видалити слово «залізничним,»;

другий абзац статті 8 викласти у такій редакції: «ціни (тарифи) на товари, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій, на залізничному транспорті – на послуги з доступу до інфраструктури залізничного транспорту загального користування;»;

третій абзац статті 13 після слів «видів підприємницької діяльності» доповнити словами «за виключенням підприємств, що здійснюють діяльність з перевезення пасажирів та/або вантажів залізничним рухомим складом, які ліцензуються з урахуванням особливостей Закону України «Про залізничний транспорт України»;

5) абзац перший частини першої статті 12 Закону України «Про ціни і ціноутворення» (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., №№ 19-20, ст. 190) доповнити реченням такого змісту:

«На залізничному транспорті державному регулюванню підлягають тарифи на послуги інфраструктури»;

6) у статті 6 Закону України «Про охоронну діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 2, ст. 8 із наступними змінами):

частину другу доповнити новим реченням такого змісту:

«2. Умови охорони особливо важливих об'єктів залізничного транспорту та їх перелік визначаються відповідно до Закону України «Про залізничний транспорт України»;

частину третю доповнити новим реченням такого змісту:

«3. Перелік вантажів, які підлягають обов'язковій охороні підрозділами воєнізованої охорони оператора інфраструктури залізничного транспорту загального користування на всьому шляху прямування, визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері залізничного транспорту»;

7) у Законі України «Про транспорт» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 51, ст. 446; 2006 р., № 22, ст. 184):

частину першу статті 9 доповнити реченням такого змісту:

«Правовий режим майна залізничного транспорту визначається Законом України «Про залізничний транспорт України»;

частину п'яту статті 14 викласти в такій редакції:

«Перелік вантажів, які підлягають обов'язковій охороні підрозділами воєнізованої охорони оператора інфраструктури залізничного транспорту загального користування на всьому шляху прямування, визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту»;

у частині першій статті 23 слова «залізниць, а саме землі» виключити, а слово «укріплюючі» замінити словом «укріпні»;

8) у частині п'ятій статті 11 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 46, ст. 456; 2011 р., № 29, ст. 272; 2012 р., № 7, ст. 53):

після абзацу третього доповнити новим абзацом такого змісту:

«Господарським товариством залізничного транспорту загального користування, єдиним акціонером якого є держава, чистий прибуток, з якого розраховуються та сплачуються дивіденди, зменшується на суму цільових коштів (обсяг інвестиційної складової), що надійшли у складі тарифу і спрямовуються на виконання затверджених у встановленому порядку інвестиційних програм та/або відшкодування інвестиційних ресурсів, залучених у кредит для фінансування затверджених у встановленому порядку інвестиційних програм, а також на суму нарахованої амортизації на об'єкти інфраструктури залізничного транспорту загального користування, що передані публічному акціонерному товариству залізничного транспорту загального користування на праві господарського відання»;

9) пункт 2 частини четвертої статті 2 Закону України «Про здійснення державних закупівель» (Відомості Верховної Ради, 2014 р., № 24, ст. 883) доповнити абзацом дванадцятим такого змісту:

«послуги з перевезення пасажирів у соціальному сегменті перевезень пасажирів, закупівля яких здійснюється згідно з договором про організацію перевезення пасажирів залізничним транспортом у соціальному сегменті перевезення пасажирів відповідно до Закону України «Про залізничний транспорт України»;

10) в пункті 24 частини першої статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» (Офіційний вісник України, 2015 р., № 25, ст. 722):

вилучити слово «залізничним»;

доповнити пунктом такого змісту:

«24-1) перевезення пасажирів та/або вантажів залізничним рухомим

складом з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про залізничний транспорт України»;

11) у частині другій статті 5 Закону України «Про приватизацію державного майна» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 24, ст. 348):

абзац дев'ятий пункту «г» викласти у такій редакції:

«об'єкти права господарського відання та їхні смуги відведення, визначені частиною третьою статті 12 Закону України «Про залізничний транспорт України».

4. Тимчасово до створення національної комісії, що здійснює державне регулювання діяльності у сфері транспорту та центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері залізничного транспорту, їх функції та повноваження, визначені цим Законом, виконуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері залізничного транспорту, за винятком функції з ліцензування господарської діяльності на залізничному транспорті, яка здійснюється уповноваженим органом виконавчої влади, визначеним відповідно до Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності».

5. Кабінету Міністрів України протягом року з дня опублікування цього Закону:

забезпечити приведення законодавчих актів у відповідність до цього Закону;

прийняти нормативно-правові акти, що впливають із цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття та приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

забезпечити утворення відповідних центральних органів виконавчої влади, що впливають із цього Закону.